

ПОМОГИТЕ РАНЕНОМУ СОЛДАТУ.

ПУЛӀШӀР.

На чувашскомъ языкѣ.

КАЗАНЬ.

Центральная типографія.

1905.

ПОМОГИТЕ РАНЕНОМУ СОЛДАТУ.

ПУЛĂШĂР.

На чувашскомъ языкѣ.

КАЗАНЬ.
Центральная типографія.
1905.

Печатать дозволяется. Казань, 8 апрѣля 1905 г.
Ректоръ академіи, Епископъ Алексій

П у л ă ш ă р.

Җөкөс кайăк пурăнаҗ,
Йурă йурлаҗ, савăнаҗ,
Суллен җепе калараҗ,
Хай йăвине йуратаҗ.
Анҗах унăн та тăшман
Пѐрессех мар, темиҗе:
Хурҗаккаца тăмана
Ула куракпа җăхан
Кайăк йунне тăкасран
Нихăсан җарăнас җук.
Тăшмансем танăнасран
Сыхă тăма кирлине
Вѐсен-кайăк та пелет.

Терѐс пурăнас килет.
Җөкөс йăвисем телне.
Хурҗакка вѐссе килсѐн
Пѐтѐм йалти җөкөссем
Килсе кѐнѐ тăшманне
Хавалаҗҗѐ пур йенҗен.
Җун савнă йал-йышамсем!
Есир—манан тавансем;
Епѐ сире йуратса
Сирѐн йата җѐртмерѐм,
Йал-йыш йаҗѐшѐн тѐрса
Пуҗама шеллемерѐм:
Вайла вѐрҗара пулса

Аран вилесрен йултам.
Салтаксене хәрхенсе
Есир те пит тимлерәр.
Вайяр ситнә тарантҗен
Укса-тенкә пухса та,
Пир-ар касса парса та
Йурату есне турәр.
Турә сире пиллесе
Пысак телейлә тутәр,
Мән кирли пур те пултәр,
Пур те ватәлса ситәр
Лере канләхе кәрәр.
Сар халәхә хушшинҗе
Епә те пәшал петәм:
«Тәпмана сак җух», терәм.
Вәрса кенә паләсем—
Акә ман суранәмсем
Хавәрән куҗ умәнҗе.
Пуләшәр ёнтә мана,
Хурләх куран салтака.
Тискер тәпман виллисем
Халь куҗамран каймаҗсә:
Хытса ситмен йунәсем
Тайләм сәре йухаҗсә.

Тәпмансене сәмерсе
Вай-хаватәм йулмарә.
Тупә сасси итлесе
Кәкәр-сүрәм, аш-җикәм
Кунән—сәрән җәтрерә.
Пур хуйха аса илсен,
Кунән сүтти хуралаҗ,
Ашәм-җиккәм саврәнаҗ.
Тәпман персе җикесрен
Сүмри ангел сыхларә.
Турә сырни тулмарә:
Манән виләм ситмерә;
Сусәрлантәм, вилмерәм.
Хәрхенсемәр есир те
Ангеләмпа пәрлешсе
Хурләх куран салтака,
Христос сарә сыннине!
Ёлөк епә сывә-җә,
Пур еҗе таваттам-җә,
Хама хам усраттам-җә.
Тәпман усалли пирки
Епә еҗлейми пултәм.
Пуләшәр ёнтә мана
Сүка йүлнә салтака.

Аҗа-пәҗам сарамас.
Мёнле усрас-ши? тесе
Пуҗамран шухаш каймасҗ.
Аҗамсем сыва пулсан,
Самана ләпкә тәрсан,
Епә хават хурәттәм,
Пурәнма пултарәттәм—
Аҗамәмсем есләтүҗәс.
Мана пәхса усрәтүҗәс.
Аҗа-пәҗа үстерме
Турә пиллетәр анҗах.
Халә йивәр пулсан та
Ўлөмрән сәмәл пултәр.
Хөвөл тухәсәпеле
Хөвөл-анәс хушшинҗе
Хамәр сәр-шыв сийёнҗе
Җән тәнлө патшамәра
Калле—малле сүреме
Канлөхпе телей пултәр,
Ёмөрә вәрәм пултәр,
Аҗи-пәҗи—халәхө
Йавари пек савантәр.
Халҗуҗән ыра халәхө
Ёмөр телейлө пултәр.

Ташман кулли пуласран,
Патша хыпар йарсанах
Турә сырна салтаксем
Ташмана хирәс тухтүҗәр,
Киле йулна сынсемшөн,
Ваттипе сәмрәксемшөн—
Пур пөрле тәвансемшөн
Төрөклө пулса тәтүҗәр.
Паттәр җапө пурәнтәр.
Пирән җап ан сүхалтәр.
Епир, халҗи салтаксем,
Хамәр йата пәсман пек
Ўлөмрән те паттәрсем,
Россияри салтаксем,
Пирән аспа пурәнтүҗәр:
Ташман айне ан пултүҗәр.
Хавәр аспа шухашлар:
Сар халәхө пулмасан
Никам хирәс тәмасан,
Ташмансем сире халҗуҗән
Вөлөрсө пөтерөтүҗәс.
Пүрт-сүрт тулли аҗәрсем,
Йавари кайәксем пек,
Туха-тута үкөтүҗәс;

Иёри-тавра суртәрсем
Суна-суна кайётүдөс.
Пуләшәр салтаксене,
Халәх тәрекәсене!
Хурләх нумай тўсрёмөр,
Ситмен сәре ситрёмөр.
Хәл сиввине пәхмасәр
Аслә уйра тәтәмәр.
Кунән-сәрән, канмасәр
Ташмана сёмөртөмөр.
Хәлле ытах сивә-ске!
Сурансем шәнассә-ске.
Сур-сәр йентән сил вөрөт,
Сәр сүмөнтән йур вөсет.
Шәнса ситнә сәр сикет.
Пөлөт синтәи хөвөл те
Виç-хәлхаллә хөрөлөт.
Салтак сәпах та тўсет,
Вәл сире аса илет.
Пуләшәмәр салтака!
Ташман куҗа курансан,
Куҗкаланма пуҗласан,
Сар-халәхә кәр! тәраф.
Аслинтән прикас тухаф.

Пур халәх харәс перет.
Ташман сәре йәваннаф,
Шал-шурә йур йунланаф.
Ташман тарнине курса
Сар халәхә савәнаф,
Аса-сасси пек «урра»
Ман туна савәнтараф.
Пуләшәр салтаксене,
Патшамәр сәрә сине
Ташман килсе көрөсрөн
Салса таракансене!
Варса кайнә салтаксен
Киле йулнә аҗисем
Ашпәсене асанса
Куҗ-сулөпе макарса
Амәшсентән ыйтассә:
«Анне, анне, кала-тә,
Атте аста кайрә-ши,
Хәсан киле килә-ши?
Анне, мөшән йөрөтән,
Пире аҗашланә тух
Куҗна шәлса илетән.
Анне, анне, каласам,
Атте аста кайрә-- ши?»

— «Ай, айван аҗамәмсем,
Йава синҗи кайәксем!
Ашәм сунаҗ... хәрхенёр...
Есир халъ мән пелетёр.
Асәр кайрә, те килә,
Те кайнә сәртех вилә...
Ай җунәм, ай айван җун,
Курайән-ши җыра кун?
Аш-җик пүләнсе тараҗ,
Мән туса ләпланам-ши.
Җөкөс җөппи—аҗамсем,
Сире кам хәрхенё-ши?
Сире хәрхенекене
Вилиҗҗенех асанәп,
Кураймана ылханәп.
Җере тавра вут сунаҗ.
Хәсанҗҗен ку пырә-ши?

Хуйхә-суйхә пёр йенҗен
Җиме сукки сийёнҗен.
Салтак арәмә тесе
Җиме сәкәр те парёс,
Те айәпласа тәрёс.
Таләх тархасланине
Халәх халхи илтё-ши?
Аҗамәмсем үситҗҗен
Пуләшакан пулө-ши?
Йал-йыш умне тәрәттәм
Кус-сулөпе каләттәм:
Ыра сынсем, йал-йышсем!
Сүлти Патша Турәпа
Сёр синҗи Патшамәрән
Саккунөпе пурәнәр—
Таләхсене пуләшәр.

